

Sámi allaskuvla
Sámi University of Applied Sciences

OAHPPROGRÁMMAPLÁNA

SÁMI MÁNÁIDGÁRDEOAHPAHEADDJIOAHPPU

Sámi allaskuvlla dutkan- ja oahppostivra dohkkehan 25.9.13, áššis 95/13. Dutkan- ja oahppostivra dohkkehan ođastemiid 8.10.2014 čoahkkimis 12/14 áššis DOS 62-14. Rievdaduvvon Dutkan- ja oahppostivrras 28.06.2017, áššis 66/17, public 17/00312, ja maŋgel goahtejodiheaddji mearrádusnotáhta bokte 20.08.19, Public áššenr 19/00487-2.

1. Prográmma namma ja grádanamahus

Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjioahpu, bachelor

Samisk barnehagelærerutdanning, bachelor

Saamelainen lastentarhaopettajankoulutus, bachelor

The Sami early childhood teacher education program, bachelor

Oahppu lea 3 jagi ja addá 180 oahppočuoggá.

2. Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjioahpu oppalaččat

Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjioahppu lea profešuvdnoahppu, mii gealbuda studeanta doaimmahit mánáidgárdeoahpaheaddjiprofešuvnna mánggabealat ja rievdi servodagas, otná ja boahhteáiggi odđáigásaš mánáidgárddiin. Oahppu lea ovttárvosaš dárogielat mánáidgárdeoahpaheaddjioahpuin. Oahpus deattuhuvvo pedagogalaš jodiheapmi. Oahppu speadjalastá mánáidgárddi beaivválaš doaimmaid ja dan, mo mánáidgárddis barget oahppamiin, láddamiin, stoahkamiin, ovddasmorrašiin ja buot beallásaš ahtanuššamiin. Oahpus leat logi (10) iešguđet máhttoviidodaga, maid studeantta čadaha golmma jagis. Máhttoviidodagain oktan didaktihkalaš fáttáiguin ja pedagogalaš teorijain studeanttat besset bagadallanvehkiin geahččaladdat mánáidgárdeoahpaheaddjibarggu bargohárjehallamiin hárjehallanbáikkiin.

3. Sisabeassangáibádusat

Oppalaš sisabeassangáibádusat alitoahpahussii. Sisabeassanvuodđu sáhhtá leat juogo oppalaš lohkelbbolašvuolta (čadahan joatkkaskuvlla/logahaga) dahje reálagelbbolašvuolta. Sámeagiellagáibádusat leat juogo 1. dahje 2. giellan sámeagiella joatkkaskuvllas Norgga bealde, dahje vástideaddji gelbbolašvuolta Suoma ja Ruota bealde, sámeagiella lohkanbadjeoahppu dahje sámeagiellamáhttu sáhhtá maid ovdanbuktit eará vugiin.

4. Oahpahusgiella

Oahpahusgiella leat davvisámegiella, skandinávalaš giella dahje engelasgiella. Lohkanmearri lea sámegiel, skandinávalaš- ja engelasgillii, ja sulastahtti girjjit sáhtta válljet maiddá suomagillii.

5. Oahpu sisdoallu

Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjioahppu lea huksejuvvon servodaga mánggabealatvuoda ja mánggagielat ja -kultuvrralaš perspektiivvain. Oahpu vuoddu leat sámegiella ja sámegiella ja sámegiella dilit, historjá ja ovdáneapmi. Oahppu deattuha sámegiella, našunála ja riikkaidgaskasaš dutkan- ja ovdánahttinbargguid, mat leat relevánta mánáidgárdeoahpaheaddji-profesuvdnii vai bastá ođastit máhtuidis dán fágasuorggis.

Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjioahpu vuoddu lea mánáidgárdeoahpaheaddjibargu sámegiella mánáidgárddis. Oahpus leat guovddáži sámegiella mánáid miehtá Sámi, sámegiella árbevirolaš máhttu ja luondduáddejumi ja sámegiella oahppanáddejumit ja bajásgeassin.

Mánáid báikkálaš servodagas ja kultuvrralaš mánggabealatvuodas fátmastit variašuvnna ja mánggabealatvuoda sámegiella servodagas. Sámi mánáidgárdeoahpaheaddji gelbbolašvuotta searvidahtta mánáid, geain leat iešguđetlágan kultuvrralaš, sosiálalaš ja gielalaš duogáš. Oahppu vuhtiváldá mánáidgárdeoahpaheaddji ja mánáidgárddi profesuvdnarolla. Oahppu addá máhttu dasa, mo ovdánahttit mánáid juohkelágan ahtanuššama ja mánáid mánggabealat ovdáneami iešguđege dilálašvuodain.

Sámi árbevirolaš máhttu ja luondduáddejumi, sámegiella bajásgeassin ja oahppanáddejumit leat vuolggasadjin, ja dat mo sáhttit mánáidgárddis daid sirdit ođđa áigái. Ovttasbargu mánáiguin, mánáid váhnemiiguin, mánáid bearrašiiguin ja eallilan olbmuiguin lea dehálaš oassi oahpahas. Bajásgeassin lea vuoddu mánáid birgemis ja birgehállamis. Sámi pedagogihkka heivehuvvo mánáidgárdeáigái ja -báikkái heivvolaš vugiin nu, ahte báikkálaš máhttu šaddá mánáidgárdemáhttuin. Oahppu deattuha mánggalágan oahpan- ja gulahállanvugiid, ovttasbarggu mánáiguin, mánáid ruovttuiguin ja eará ásausaiguin, mat ovddasvástidit mánáid bajásšaddamis.

Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjioahpu sisdoallu lea juhkkjuvvon sierra máhttoviidodagaide (gč. máhttoviidodaga plánaid), čiekŋudeapmái ja bachelorbargui. Oahpus deattuhuvvo pedagogalaš

jodihheapmi ja mánáidgárdi sierra profešuvdnan. Pedagogihkka lea guovddáš ja oktiičadni fága, mii čuovvu juohke máhttoviidodaga. Juohke máhttoviidodat leat profešuvdnii ráhkkanahhti ja integrere relevánta pedagogalaš, fágalaš ja didáktalaš máhtu, mii heivehuvvo mánáidgárddi fágasurggiide. Eambo ja spesifihkkadieđut leat máhttoviidodagaid fágaplánain.

Lohkanmearri láidesta studeanttaid oahpásnuvvat sámi ja eará eamiálbmogiid dutkan- ja ovdánahttinbargguide, áigejuovdilis guorahallamiidda ja fágačállošiid ja sámi árbevirolaš dieđuide. Maiddái njálmmálaš gáldut (omd. eallilan olbmot) leat ávkkálaččat dieđuid háhkamis. Lohkanmearri lea sámegilli dalle, go lea olahanmutter ja muđui skandinávagielaide ja sáhtta maiddá leat engelasgilli. Lohkanmearit leat máhttoviidodaga plánain (geahča máhttoviidodaga plánaid).

Hárjehallan lea integrerejuvvon oassi juohke máhttoviidodagas. Hárjehallamat čađahuvvojit mánáidgárddis ja eará ásašusain. Oasálastimat konferánsas dahje oahppomátkkit sáhttet maid leat hárjehallama oassin. Hárjehallamiidda gullá maid daidda ráhkkanepmi ja árvoštallan. Hárjehallan hárjehallanbáikkis lágiduvvo mánáidgárddiin iešguđet guovlluin ja riikkain Sámis, dihto sisdoaluin ja bargogáibádusaiguin (gč. hárjehallanplána).

6. Oahppanjoksosot

Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjioahpu ollašuttimii studeanta galgá leat olahan čuovvovaš oahppanjoksosiid mat čilgejuvvojit máhtu, gálggaid ja oppalaš gelbbolašvuoda vuodul.

Máhttu:

Studeanttas lea

- viiddis máhttu profešuvdna- ja fágalaš gelbbolašvuodas
- viiddis máhttu sámi árbevirolaš máhtus ja dieđalaš máhtus iešguhtege fágasuorggi siskkobealde
- viiddis máhttu mánáid stoahkamis ja oahppanproseassain
- viiddis máhttu mánáid modearna mánnávuodas ja mánnákultuvrras
- viiddis máhttu mánáid iešguđetlágan bajásšaddaneavttuin, duogážis ja ovdáneamis servodagas, gos lea valljivuohta giela, sosiála diliid, oskkuid, eallinoainnuid ja kultuvrraid dáfus
- viiddis máhttu jodihemis ja pedagogalaš barggu láchimis stoahkan- ja oahppanarena mánggalágan bargovugiin ja sosiála, fysalaš, estehtalaš ja hábmejeaddji ovdáneamis ja

álggahalli digitála, lohkan-, čállin- ja matematihkkagálggain

- viiddis máhttu ovttasbarggus ja gulahallamis mánáid, váhnemiid ja eará rávisolbmuid, skuvllaid, ruovttuid ja eará ášahusaid gaskka
- viiddis máhttu sámegeiela ja eará gielaide ovdánahttimis, mánáid giellaovdáneamis, mánggagielatvuodas ja giellaecaláskahttimis
- viiddis máhttu mánáid vuoigatvuodain riikkaidgaskasaš- ja eamiálbmotjulggastusaid vuodul, sámi konvenšuvnnaid ja našunála lágaid vuodul, maid vuoigatvuodain makkár dovdomearkkat gullet inkluderejeaddji, dásseárvosaš, dearvvašmahtti ja oahppandáhtolaš mánáidgárdebirrasii
- máhttu našunála ja sámi mánáidgárddi iešvuodain, historjjás, ovdáneamis, láhkavuodus ja stivrendokumeanttain, ja máhttu mánáidgárddi sajádagas ja rollas servodagas
- máhttu dovdat našunála, riikkaidgaskasaš ja sámi dutkan- ja ovdánahttinbargguid mat leat relevánta mánáidgárdeoahpaheaddji profeshuvdnii, vai bastá ođastit máhtuidis dán fágasuorggis.

Gálggat:

Studeanta máhttá

- geavahit fágalašvuoda, sámi árbevirolaš máhtuid ja oahppanáddejumiid, relevánta teoriijaid ja dutkanbohtosiid iežas barggus
- ovddidit iežas mánáidgárddioahpaheaddjin šaddama identitehta ja reflekeret iežas ja mánáidgárddi geavadiid go ovdánahttá mánáidgárddioahpaheaddjirolla ja profeshuvdnaetihkalaš gažaldagaid
- doaibmat mánáidgárddioahpaheaddjin, láidsteaddjin, ovttasbargoguoibmin, jođiheaddjin ja bagadallin
- plánet, čađahit, árvoštallat ja kritihkalaččat reflekeret mánáidgárddi stoahkan- ja oahppanarena okto ja ovttas earáiguin, mánggagielat ja -kultuvrralaš geahččanvugiin fágaid siste ja rastá, mas sámi árbevirolaš máhttu, dieđalaš máhttu ja vásáhusvuoddosáš máhttu leat vuolggasadjin
- jođihit, lágídit ja árvoštallat mánggabealat oktiibiddjon mánnájoavkkuid stoahkama, oahppama ja ovdáneami iešguđetlágan bargovugiiguin ja heivehit mánáidgárddi iešguđetlágan mánáid návccaide ja attáldagaide, beroštumiide ja sosiokultuvrralaš duogážiidda, fátmasteaddji mánáidgárddi birrasii, nu ahte movttidahttá ja doarju mánáid ovdáneami
- ovdánahttit hutkás proseassaid mánáidgárddis mas čalmmustahttá mánáid hábmennávccaid, ollislaš oahppama ja birgen- ja birgehollandovddu

- geavahit iešguđetlágan formálalaš ja eahpeformálalaš oahppan- ja gulahallanmálliid
- lágídit ja jođihit buriid ja hutkás birrasiid ja dilálašvuodaid, maid olis fievrridit máhtu sámi árbevirolaš oahppanoainnuin ja daid sirdašumiin buolvvas bulvii, ovdamearkan meanut, mitalusat ja bargooassálastimat. Daid bokte sáhhtá ovddidit olbmo, giela, lagaš- ja luonddubirrasa oktiigullevašvuoda ja máná fysalaččat ja estehtalaččat muosáhusaiguin dovddiidusaiguin
- áddet globála gažaldagaid ja bistilis ovdáneami mánáidgárddi geavadiin
- bidjat johtui nuppástuhttin- ja ovdánahttindoaimmaid, sihke ovttaskas mánáid ektui ja mánáidgárddi oppalaš perspektiivvas, ovttasbarggus váhnemiiguin ja bargoustibiiguin, lagašservodagain ja ovttasbargofágaasahusaiguin
- sajustit, gozihat ja ovddidit (sámi) mánáid vuoigatvuodaid
- hálddašit digitála reaidduid geavaheami mánáidgárddis ja fievrridit reflekterejeaddji servodatlaš perspektiivvaid mediaovdáneamis ja dorvvolaš geavaheami digitála arenain persovdnasuodjalusa ja jietnadanfriddjavuoda ektui
- searvvahit mánáidgárdái báikkálaš bargo-, kultuvra- ja servodateallima, árbediehtoguddiid ja eallilan- ja resursaolbmuid
- gádjunveahki, sihkarvuoda ja dáhkádusa
- geavahit njálmálaš ja čálalaš sámegeilmáhtu ja ámmátgiela, ja oahpahit sámegillii ja riikkagillii.

Oppalaš gelbbolašvuoha:

Studeanta

- diehtá mánáidgárdeoahpaheaddji profešuvnna ehtalaš gažaldagaid, erenoamážit mat gullet ovddasvástádussii, árvvusatnimii ja fápmoperspektiivvaide
- máhhtá plánet, jođihit, čađahit, dokumenteret ja kritihkalaš reflekteret pedagogalaš bargguid mánáidgárddi sisdoalus ja doaimmain, maid vuolggasadjin leat ehtalaš gáibádusat ja njuolggadusat, dutkamii vuodđuduvvan máhttu ja sámi árbevirolaš- ja vásáhusmáhttu maid vuodđun lea árvvusatnin ja gierdavašvuoha
- máhhtá bidjat olmmošvuoigatvuodaid, toleránssa álbmogiid gaskka ja etihkalaš dihtomielálašvuoda mánáidgárddi árvvovuoduin guovddáži
- nanne sámi, riikkaidgaskasaš, mánggagielat ja kultuvrralaš ja eamiálbmotáššiid mánáidgárddi barggus
- atná árvvus sihke iežas, mánáid, mielbargiid, olbmuid ja guovlluid gielaid, kultuvrraid ja árvvuid
- hálddaša sámegeiela, muhto maiddá riikkagiela profešuvdnadoaimmas gelbbolaš vugiin

- máhtta gaskkustit guovddáš fágasisdoaluid njálmmálaččat ja čálalaččat, ja bastá searvat fágalaš digaštallamiidda oahpu iešguđetlágan fágasurggiin ja juogadit máhtu ja vásáhusaid earáiguin
- máhtta sámi áššiid máŋggabealatvuoda ja lea mielde nannemin sámi bajásgeassin- ja oahppoásahusaid ulbmiliid iežas ja birastahtti servodagaid ja rájáidrastildeaddji ja kultuvrraid gaskasaš ovttasbargguiguin
- diehtá rievdan- ja ovdánangelbbolašvuoda, mainna bastá dustet mánáidgárddi boahhtevuodas vai ovdánahtta buori geavada ja profesuvnna etihkalaš vuodđudusa
- dovdá oahppo- ja bajásgeassinbirrasiid mat barget máná identitehta, gielaid ja kultuvrraid nannemiin (siiddat, sohka buolvvaid deaivvadanbáikkid, searvelanjat, kultur- ja giellaguovddážat) ja máhtta hukset fierpmádagaid sámi ja eará emiálbmotguovlluiguin
- sajusta, goziha ja ovddida sámi mánáid vuoigatvuodaid.

7. Prográmma huksehus

Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjioahppu sisdoallu huksejuvvo čieža máhttoviidodahkii (gč. máhttoviidodagaid plánaid) ja čiekŋudeapmái ja bachelorbargui. Juohke oahppo jagi lea bargohárjehallan (gč. bargohárjehallama plána), mii čuovvu oassin buot máhttoviidodagaid ja čiekŋudeami. Čiekŋudeapmi huksejuvvo máhttoviidodagaid ala ja ovddida fágalaš progresuvnna ja lasiha gelbbolašvuoda das, mii lea áige guovdil mánáidgárdebargui. Bachelorbargu lea profesuvdnii ráhkkanahhti ja galgá välljejuvot dakkár fáttás mii gullá máhttoviidodagaide dahje čiekŋudeapmái. Bachelorbargu ja dieđateoriija ja metoda vuodđooahppu dahket oktiibuot 15 oahppočuoggá.

Oahppu huksejuvvo čuovvovaččat:

Oahppo-jahki		Oahppočuoggát	Hárjehallan 100 beaivvi ¹
1. jahki	Máhttoviidodat 1: Giella, teaksta ja matematihkka (GTM) (parallealla ovttas MSOO)	20 oč	3 vahku (čakča)
	Máhttoviidodat 2: Mánáid ovdáneapmi, stoahkan ja oahppan (MSOO)	20 oč	2 vahku (gidđa)

¹ Hárjehallan 100 beaivi, jus lea vejolaš de 5 hárjehallanbeaivvi čadahuvvon hárjehallanmátkin (gč. ovdal čadahuvvon hárjehallanmátkkiid oahpaheaddjeoahpus).

	(parallealla ovttas GTM)		
	Máhttoviidodat 3: Luondu, dearvvašvuolta ja lihkađeapmi (LDL)	20 oč	2 vahku (giđđa)
2. jahki	Máhttoviidodat 4: Duodji, juoigan ja hutkáivuodain (DJH)	20 oč	3 vahku (čakča)
	Máhttoviidodat 5: Sámeđiella, mánggagielatvuolta ja giela ealáskahttin (SMG)	20 oč	3 vahku (giđđa)
	Máhttoviidodat 6: Servodat, oskkodat, eallinoaidnu ja etihka (SOE)	20 oč	2 vahku (čakča)
3. jahki	Máhttoviidodat 7: Bachelorbargu (parallealla ovttas Čiekŋudeapmi + JOO)	15 oč	
	Máhttoviidodat 8: Čiekŋudeapmi (parallealla ovttas Bachelor)	30 oč	3 vahku (čakča)
	Máhttoviidodat 9: Jodiheapmi, ovttasbargu ja ovddidanbargu (JOO) (parallealla ovttas Bachelor)	15 oč	2 vahku (giđđa)

Juohke máhttoviidodat leat profešuvdnii ráhkkanahhti ja integrere relevánta pedagogalaš, fágalaš ja didaktihkalaš máhtu mii heivehuvvo mánáidgárddi fágasurggiide. Pedagogihkka lea guovddáš ja oktiičadni fága, mii čuovvu juohke máhttoviidodaga. Pedagogihkas lea sierra ovddasvástádus progresuvdnii ja profešuvdnaráhkkanepmái oahpus.

8. Oahppanvuogit

Digigiisá

Mánáidgárdeoahpaheaddjioahppu lea profešuvdnaoahppu, mas oassálastin ja ovttasbargu leat guovddášis. Oahppu lágiduvvo geabbilis málle mielde, mii mearkkaša ahte studeanta oahppanaktivitehtat lágiduvvojit sihke neahtas ja deaivvadeamiin Sámi allaskuvllas. Sámi allaskuvlla virtuála oahpahuslávdi, váldogulahallanbáiki ja diehtujuohkinbáiki lea Digigiisá, gosa čohkkejuvvojit buot oahpu guoski áššit nugo plánat, lohkanbadjeplánat, logaldallamat, bargobihtát, fágalaš ságastallamat, bagadallan, studeantabargguid geigemat, fágaoahpaheddjiid árvoštallamat ja nu ain. Studeanta galgá beaivválaččat čuovvut Digigiisá, ja sus lea alddis ovddasvástádus háhkat dieđuid.

Studeanttain galget leat pc, mas lea interneahhta ja heivvolaš teknihkalaš prográmmat.

Studeantawebba

Formálalaš dieđut ja gulahallan Sámi allaskuvllain lea studeantawebba bokte. Čujuhus studeantawebbii lea Sámi allaskuvlla ruovttusiiddus. Studeantawebbas sáhtá iežas dieđihit oahpahussii ja eksámenii buot oahppoovttadagain, maid čadaha čuovvovaš lohkanbajis. Dán dahká go lea máksán lohkanbadjedivada ja seammás dárkkista ahte buot oahput/oahppoovttadagat leat progresuovdna-/oahpahasplánas.

Studeantaaktiivvalaš bargovuogit

Studeantaaktiivvalaš bargovuogit leat guovddážiis. Lágiduvvon oahpahas lea doarjjan studeantta oahppamii. Studeanttain vurdojuvvo iešheanalašvuohta ja ahte aktiivvalaččat oassálastet oahppanaktivitehtaide neahtas ja deaivvademiin. Oahpahas- ja oahppanvuogit leat earret eará logaldallamat, blogga- ja forumčállin, fágalogga- ja eará loggačállin, bargobájit, seminárat, mánáidgárde- ja oahpahas-konfereanssat, joavkobarggut, bagadallamat, oktagaslaš barggut, iehčanassii ja ovttas earáiguin lohkan ja reflekteeren ja nu ain. Logaldallamat leat sihke klássalanjas, “online” neahtas ja báddejuvvon ovdagihtii mat biddjojit Digigiisái. Oahpu iešguđet máhttoviidodagaid plánain leat oahppanjoksos, sisdoallu, geatnegahtton bargogáibádusat, bargohárjehallamat, eksámenat ja lohkanmearri čilgejuvvon. Bargohárjehallamii leat sierra plána ja njuolggadusat, mat gullet okti máhttoviidodatplánaiguin ja prográmmaplánain. Iešguđetlágan bargogáibádusat galget leat dohkkehuvvon fágaoahpaheddjiid bealis ovdal go studeanta beassá eksámeniidda. Bargogáibádusaid čadaheapmi ja organiseren leat čadnon plánaide mat biddjojit vahkuide. Juohke vahkus lea sierra plána mas ovdanbohtet doaimmat, barggut, lohkanmušat ja logaldallamat. Vurdojuvvo ahte studeanttat ieža maiddái ovttas ceggejit bargojoavkkuid mat ovttasbarget bargobajiin ja neahta bokte. Guovddáš oahppanjoksosiid ulbmilin lea hástalit ja ovdánahttit studeanttaid fágakritihkalaš refleksuvnmaid. Fágaloggat, bagadallamat ja profešuvdnamáhppa geavahuvvojat reaidun šaddat dihtomielalažžan iežas oahppamis.

Deaivvadeamit allaskuvllas

Prinsihpalaččat leat buot oahppanaktivitehtat geatnegahtton. Neahttaaktivitehtain lea studeanttain friddjavuohta goas daid čadáhut. Fysalaš deaivvadeamit mat lágiduvvojat Sámi allaskuvllas leat geatnegahtton ja dain ii sáhte studeanta jávkat muđui go dohkálaš sivaide geažil. Jávkkan deaivvademiin galgá dieđihuvvot dahje šiehtaduvvot ovdagihtii, ja jávkanáiggi bargogáibádusaid galgá maŋŋel válbmet. Skuvlabirris studeanttain lea oahpahas olis vuoigatvuohta geavahit girjerádjosa, interneahhta, bargolanjaid, oahpahas-, seminára- ja čoahkkinlanjaid, luoikkahit teknihkalaš

bargoneavvuid ja govva- ja jietnastudioid.

Bagadallamat

Juohke máhttoviidodagas lea okta dahje moadde fágaovddasvástideaddji fágalaš gulahallanolmmožin, láidesteaddjin, movttiideaddjin ja bagadallin studeanttaide fágalaččat ja profešuvnna ektui. Fágaoahpaheadjit barget fáttáin, maid jodiha sierra oahppojođiheaddji. Bagadallamat čađahuvvot iešguđet vugiid mielde, sihke ovttaskas studeanttain muhto maiddái joavkkuin ja luohkás, nugo ságastallamiin neahtas dahje deaivvadeamiin allaskuvllas, bagadallan čađahuvvon bargguid oktavuodas ja nu ain. Bagadallamat dábálaččat galget šiehtaduvvot ovddalgihtii, ja studeanta galgá ráhkkanit bagadallamiidda.

Hárjehallamat

Hárjehallamiin juohke studeanttas lea hárjehallanbagadalli, gii bagadallá studeantta hárjehallanáigodagas ja hárjehallanbargguin. Dábálaččat lágiduvvo hárjehallan nu ahte 1-2 studeantta leat ovttá hárjehallanjoavkkus. Hárjehallamat leat geatnegahtton. Unnimusat 85 beaivvi galget leat čađahuvvon mánáidgárddiin, ja 15 hárjehallanbeaivvi sáhttá leat čađahuvvon mánáidgárddiin dahje eará ásahusain. Konfereanssa- dahje oahppomátkeoasálastin sáhttá leat oassi hárjehallanbeivviin.

9. Árvvoštallanvuogit ja profešuvdnamáhppa

Eksámeniid olis studeanta árvvoštallojuvvo máhttoviidodagaid ja oahpu sierra ja oppalaš oahppanjoksosiid ektui iešguđetge vugiid mielde, nugo máhttoviidodaga plánaiguin čilgejuvvojit. Iešguđetgelágan vuogit galget hárjehit studeantta dokumenteret, čilget, ákkastallat, muitalit ja reflekteret. Árvvoštallanvuogádat mii geavahuvvo lea bustávvaárvosáni A- F, mas A lea buoremus árvosátni, E vuolimus ceavzinárvosátni ja F mearkkaša ahte ii leat ceavzán. Sáhttet maid geavahuvvot árvosáni Dohkkehuvvon/Ii dohkkehuvvon dahje Ceavzán/Ii ceavzán (omd. bargohárjehallamiid oktavuodas).

Guovddáš oassi bagadallamis ja árvvoštallanvugiin lea studeantta iežas čállin ja refleškuvdna, maid son vurke sierra profešuvdnamáhppii (gč. profešuvdnamáhppa láidehus). Studeantta bargogáibádusain oassin lea máhppa, mas studeanta deattuha diđolaš oahppama ja ovdáneami. Juohke studeanta galgá alcces čohkket profešuvdnamáhppa, mii galgá čuovvut studeantta olles oahppoáigodaga, ja čájehit su fágalaš, persovnnalaš ja profešuvnnalaš ovdáneami. Profešuvdnamáhppa dokumentere studeantta čađahan doaimmaid ja oahppama, ja sáhttá leat guovddáš reaidun čuovvut studeantta oahppoprofešuvnna ja láddama. Juohke máhttoviidodagas

galgá oassi profesuvdnamáhpas leat veahkkinn studentii oaidnit profesuvnna oppalašvuoda ja iežas oahppama.

10. Lonohallanstuđeantan ja internašunaliseren

Stuđeanta galgá guokte vuosttaš jagi lohkat Sámi allaskuvllas. Goalmmat oahppojagi sáhtta vuolgit eará oahppoásahussii Norggas dahje olgoriikii. Lea vejolaš vuolgit sihke hárjehallamiidda ja lohkat välljenmuni oasi fágaid eará sajis. Sámi allaskuvla ovttasbargá mánggaid ásahusaiguin. Internašunaliseremis oažžu áigeguovdilis dieđuid Sámi allaskuvlla internašunaliserenkonsuleanttas.

11. Bargo- ja joatkkaoahppovejolašvuodát

Oahppoprográmma ráhkkanahhtá ja addá spesialiserejuvvon gelbbolašvuoda bargat mánáidgárddis. Oahppu addá vejolašvuoda joatkkaoahpuiguin joatkit, earret eará masteriin. Sámi mánáidgárddeoahpaheaddjioahppu addá muđui mánggabealat gelbbolašvuoda sámi áššiid ja servodaga birra, dieđalaš ja fágalaš máhtu.

12. Oahppokvalitehta

Sámi allaskuvla deattuha oahppokvalitehta, ja kvalitehta galgá oppa áigge leat guovddážiis. Stuđeanttat geat váldet sámi mánáidgárdeoahpaheaddjioahpu Sámi allaskuvllas galget oažžut buori ja relevánta oahpu ja vuodu doaimmat mánáidgárdeoahpaheaddjin. Sámi allaskuvlla kvalitehtavuogádaga vuodul bargojuvvo systemáhtalaččat kvalitehtain, sihke sámi ja eamiálbmot perspektiivvas ja majoritehtaservodatlaš perspektiivvas.

Oahppokvalitehta sihkkarastin ja nannen lea bargiid ja stuđeanttaid ovddasvástáduis. Stuđeanttat sáhttet vuordit dieđuid oahpposisdoaluid birra ja makkár fágalaš vuordámušat leat stuđeanttaide, omd. ahte dovdet fágalaš ja ámmátetihkalaš vuordámušaid. Stuđeantaárvoštallamat galget leat objektiivvalaččat ja rievttalaččat. Stuđeanttat galget leat ráhkkanan ja oasálastit oahpahussii aktiivvalaččat, ovttasbargat earáiguin, doalahit áigemeiid ja deavdit eará eavttuid, mat leat oahpus. Buot dat leat oassin oppalaš oahpaheaddji dohkálašvuodaárvoštallamis, man birra logat eambo

boahhte kapihttalis.

Kvalitehta nannemii leat čuovvovaš doaibmabijut:

- Progrešuvdnašiehtadus juohke studeanttain ja čuovvoleapmi
- Bagadallan, ovttaskas- ja joavkobagadallamat
- Oahpuid árvvoštallamat, studeantaárvvoštallamat ja fágareporttat
- Čeahkkimat luohttámušolbmuiquin ja árvvoštallančeahkkimat luohkáin

13. Studeanttaid dohkálašvuodaárvvoštallan

Oppalaš dohkálašvuodaárvvoštallan lea ollislaš árvvoštallan das, mo studeantta doaibmá oahpaheaddjin fágalaččat, pedagogalaččat ja olmmošlaččat (persovnnalaččat). Árvvoštallamis deattuhuvvojit erenoamážit, leatgo studeanttas vurdojuvvon eavttut doaibmat oahpaheaddjin, mo doaibmá oahppodilis, mo ceavzá eksámeniin ja hárjehallamiin. Dohkálašvuodaárvvoštallan vuodđuduvvá universitehtaid ja allaskuvllaid láchkii § 4-10 ja máhttodepartemeantta mearridan dohkálašvuodanjuolggadusaid. Dohkálašvuodaárvvoštallan čuovvu juohke studeantta oppa oahppoáiggi, ja galgá sihkkarastit ahte studeanta lea árvvoštallojuvvon ja dohkkehuvvon oahpaheaddjiámmáhii.